

Caproni 310

Planen med Capronien er at den skal lakkeres ferdig på oversiden, og så heves slik at hjul kan settes på. Deretter skal det legges duk på undersiden av skroget, fulgt av doping og til slutt lakk på undersiden. Nå pågår noe av det som er spennende, påføring av det meget spesielle kamuflasjemønsteret flyene hadde. I forrige nummer av flygebladet var den gule grunnfargen kommet på, og de første delene av kamuflasjemønsteret kommet på. Siden da er arbeidet kommet betydelig lenger som det fremgår av bildene.

DC 6 B

Det har helt fra museet åpnet i juni pågått arbeid på flyet. Det tar seg godt ut der det står ved inngangen, men det er ingen tvil om at det krever mye arbeid å holde det ved like slik det nå står, spesielt med det klimaet vi har på Sola.

Parallelt arbeides med å innrede kabinen slik at det kan etableres en utstilling i flyet, og publikum kan gis adgang.

Joakim klargjør interiøret slik at kledning med liner kan starte

He 115

Det pågår fortsatt arbeid på flyet, selv om det er kommet litt i bakgrunnen i forhold til all oppmerksomheten omkring utbyggingen av museet. He 115 er imidlertid et meget viktig prosjekt for museet, og vi prøver å skjerme arbeidet på flyet.

Arbeidet på flyet er primært fokusert på senterseksjonen, hvor det er nødvendig å fjerne all korrosjon før vi kan tenke på å bygge opp et komplett fly som er målsettingen med arbeidet

Kjell og Bjørn i arbeid med jiggen til senterseksjonen.

Her de som jobber på senterseksjonen, fra venstre Bjørn Magnussen, Harald Øverland, Kjell Mathiesen og Stein Rosengren

Tiger Moth

Siegfried og Harald har den siste tiden jobbet på Caproni, slik at Tiger Moth har kommet litt i bakgrunnen, men nå er de i gang med lakkering av vingene.

Her er Tiger Moth slik den står i dag, klar til å ta imot vingene.

Her trengs det pustemasker!

Etter at tåken lettet kunne en se at de arbeidet med første strøk som er et lag sølvmalning

Vingeseksjoner ferdig lakkert med grønnfargen, de norske stripene på vingene gjenstår

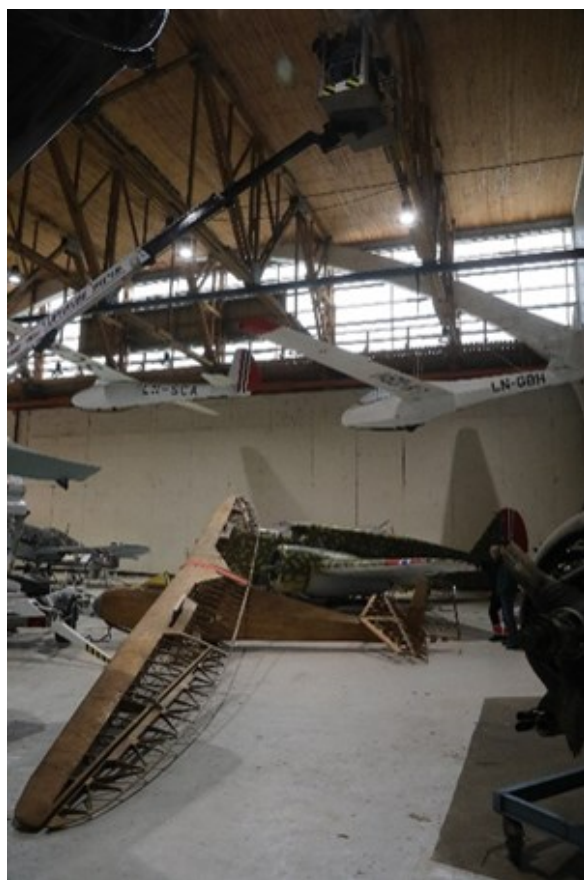
Tiger Moth er et av de flyene vi tar sikte på å få ferdig til åpningen i vår, og det er liten tvil om at Siegfried og Harald som jobber med flyet vil klare det målet.

Utstilling

Det omfattende arbeid som skal gjøres i i den gamle hangaren før museet åpner til våren går fremover. Selv om vi ikke har mulighet til å få gjort alt vi ønsker å gjøre med utstillingen før åpningen til våren, er det en god del vi mener vi skal klare å få klart til åpningen. Et av de prosjektene det har vært jobbet med, og som nå er på det nærmeste klart, er å henge opp seilflyet Eon Baby på veggen mot syd. Erfaringen med å henge Vampire på veggen har vært god, et fly som henger på veggen viser svært godt igjen i utstillingen, Eon Baby som hang rett under en av takstolene gikk nærmest i ett med taket. Jeg har i et tidligere nummer fortalt at det ble tatt ned og oljet. Nå var tiden kommet til å henge det på veggen. Et seilfly er naturlig nok mye lettere enn en jetjager, og med erfaringen fra oppheng av Vampire og god planlegging ble det en mye enklere operasjon enn oppheng av Vampiren var. Igjen er det Kolos som står for planleggingen sammen med Venneforeningen, som leverer utstyret og som til slutt vil sertifisere oppheng. Vi er heldige som har et løftefirma i nærmiljøet som er profesjonelle på løfteoperasjoner og er godkjent til å sertifisere oppheng, samtidig som de ansatte er interessert i det vi driver med, og derfor gjør mye av arbeidet på dugnad.

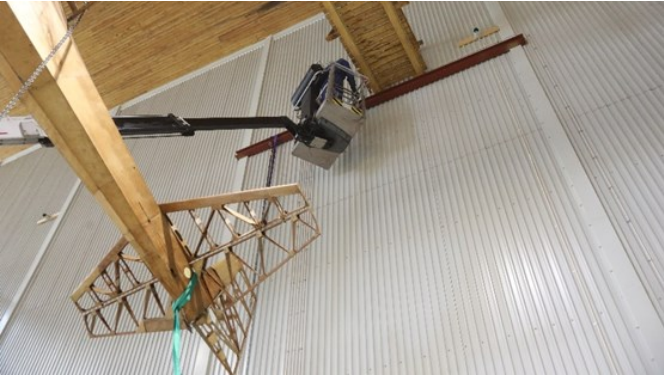
Flyet ligger klart til å bli løftet

Først måtte vinsjene henges opp.

Så fulgte et prøveløft

Deretter ble flere vinsjer og det permanente kjettingene flyet skal henge etter plassert

Til slutt overføres flyet til de permanente kjettingen den skal henge etter.

Så kunne det avgjørende løftet starte

På vei opp

Første steg var overføre flyet fra det gamle opphenget til en vinsj som ble plassert tett opptil det gamle opp-

Her oppe i det som blir den permanente posisjonen.

Så plasseres en vinsj over der den skal «lande», og flyet flyttes horisontalt ved å stramme på en vinsj og gi ut med den andre

Til slutt kan den senkes de siste meterne, samtidig som den bli manøvrert ned mellom utstillingsgjenstandene.

Til slutt er den trygt nede på bakken. Når oversiden kommer til syne avdekkes et akutt behov for vasking!

Besøk av Venneforeningen, Flysamlingen Gardemoen.

Mandag 7. oktober fikk vi besøk av styret i Venneforeningen til Forsvarets Flysamling på Gardemoen. Det ble et meget interessant besøk. De er en forening med betydelig flere medlemmer enn det vi har, rundt 600.

Imidlertid er det en organisasjon som i liten grad får anledning til å delta i arbeidet på museet, de får knapt nok lov til delta i det løpende rengjøringsarbeidet av i utstillingen. Organisasjonsmessig har det vært mange omveltninger opp gjennom årene, en periode hadde samlingen en tilsvarende relasjon til Akershusmuseene som den vi har til Jærmuseet. Det fungerte ikke, og den driftsavtalen ble sagt opp. De siste årene ble det først besluttet at forsvarrets museer skulle legges inn under kulturdepartementet. Det ville ført til at Flysamlingen ville blitt lagt inn under Norsk Luftfartsmuseum i Bodø. I siste øyeblikk ble det imidlertid besluttet av forsvarsdepartementet at de ønsket å beholde kontrollen over forsvarrets museer, så nå blir det en ny organisering.

Besøket ble innledet med et besøk på lageret på Stangeland, deretter hadde Eirik Håland inviter til lunsj hos Altea. Etter lunsj var det omvisning i utstillingen før vi hadde en menings- og erfarings utveksling i biblioteket.

Gjestene sammen med vertskapet, fra venstre, Egil Endresen, Sola, Jarle Nilsen, Gardemoen, Ole Johan Berg, Sola, Harald Øverland, Sola. Stein L Clason, Sola, Stein Rosengren Sola, Bjørn Holthe Andersen, Gardemoen, Ivar Strømstad, Gardemoen, Jon Clausen, Gardemoen, Eirik Håland, Sola, og Knut Ljøgdott, Gardemoen.

Fra besøket på Stangeland

Ved avslutningen av besøket fikk vi overrett et maleri av en Hurricane som takk for besøket. Fra overrekkel-sen av maleriet, til venstre Eirik Håland som tar imot gaven, til høyre Ivar Strømstad som overrekker gaven.

Besøk fra Forsvarsmateriell.

Museet fikk besøk fra Forsvarsmateriell tidlig 2. oktober. Formålet med besøket var å signere avtalen om deponering av Sea King. Maskinene har vært eid av Justisdepartementet og har vært operert av Luftforsvaret. Nå blir 060 som er nummeret til «vår» Sea King deponert for lang tid til flymuseet. Avtalen ble signert av Atle Fiskå på vegne av museet.

For oss var den viktigste delen av besøket var at den ga oss en anledning til å drøfte muligheten for å overta de to britiske Sea Kingene som ble kjøpt inn for å brukes som delemaskiner i den siste tiden Sea Kingene var operative. Nå var tanken at de skulle hogges. Skal vi overta dem for å bruke dem som bytteobjekter for å kunne skaffe oss en Sikorsky H 19 vil det kreve mange godkjenninger, men det er håp om at det kan la seg gjøre.

Jon Berge Lilland og Kai Nystuen fra Forsvarsmateriell til venstre, og Atle Fiskå fra Jærmuseet

Atle Fiskå og Jon Berge Lilland signerer avtalen

Hobby Messe

Helgen 19. – 20. oktober ble det arrangert hobby messe på Figgjo. Dette er et årlig arrangement, og dette året deltok Flymuseet for første gang med salg av byggesett og gamle bøker. Resultatet var svært tilfredsstillende, og i tillegg ble det vervet 5 nye medlemmer

Fra Messen

Flymuseets utstillere, fra venstre Helge Nyhus, Kjell Dahle, Ole Johan Berg og Stein Clason

Artikler

Den siste måneden er det det publisert to artikler om museet i britisk fagpresse. Den ene, gjengitt under, er fra Fly Past. Den andre på side 9 er fra Aeroplane. Den

kjente vi til, men den første må være et bild tatt av en tilfeldig publikummer på museet

Unique Caproni nears completion in Norway

Restoration of the sole remaining Caproni Ca 310 is close to completion at Sola's Flyhistorisk Museum in Norway. The twin-engine reconnaissance aircraft is one of only four that served with the Norwegians, and was left behind near the village of Øye, western Norway, during the German invasion in April 1940. Its remains were discovered in 1992 Photo-Raman Van Opdarp

Arado Ar 96 B-1 Werknummer 4246, with its 465hp Argus AS 410 A-1 inverted V12 engine now installed, and starting to look every inch the elegant former Luftwaffe advanced trainer it was 80-plus years ago. LUK FABRIEN

Arados progressing in Norway

In the Flyhistorisk Museum Sola at Stavanger Airport, Norway, the restoration of two rare and significant wartime Luftwaffe aircraft, an Arado Ar 66 C and an Arado Ar 96 B-1, is progressing well.

Most advanced of the two projects is Ar 96 B-1 Werknummer 4246/PI+OT, which was used as a communications aircraft by fighter unit 1./IG 5. During a flight between Herdla and Sola on 13 March 1943, engine trouble resulted in the pilot, Obergefreiter Fritz Mühlberger, ditching into Lake Storavatnet. Mühlberger survived the accident, with the Ar 96 being written off. On 7 November 1992, it was recovered and moved to Sola for restoration. Only one other Ar 96 is currently on display, at the Deutsches Technikmuseum Berlin. The Luftwaffe's most important advanced training aircraft, some 3,000 Ar 96s were built in

two main variants, production continuing post-war in Czechoslovakia as the Avia C-2.

The Ar 66 C biplane basic trainer belonged to 3./Nachtschlachtgruppe 8, which had been formed in Finland in July 1944, moving to Norway a few months later. During the retreat from northern Norway in late 1944, the Ar 66s of 3./NSGr 8

were left at Bardufoss, the unit's personnel being transferred to Germany to become part of the Reichsverteidigung (Defence of the Reich).

Exposed to weather and local souvenir-hunters, the wrecked pieces of several Ar 66s were subsequently collected by the Forsvarsmuseet (National Defence Museum) and

transported to Gardermoen outside Oslo. The parts were eventually transferred to the Luftfartsmuseet at Bodø. During 1996, they were divided between the Bodø Aviation Historical Society and the Society of Friends of the Flyhistorisk Museum Sola. Restoration of one Ar 66 has been under way intermittently since 1996. New wings, tail section and undercarriage have been constructed, with the Argus AS 10c engine being rebuilt by Tor Nøstergård. The fuselage is being restored, and the engine cowling, fuselage upper decking and sheet metal sections are still to be completed. When finished, the Ar 66 C will be the sole complete example of its kind.

The Flyhistorisk Museum Sola boasts the largest collection of Arado-designed aircraft in the world. Apart from the Ar 66 C and Ar 96 B, the fuselage frame of an Ar 196 A floatplane recovered from the Oslofjord is held in storage.

The fuselage frame of the Arado Ar 66 under restoration at the Flyhistorisk Museum Sola. LUK FABRIEN

40 års jubileum

Lørdag feiret Venneforeningen 40 års jubileum sammen med Sola flystasjons flyklubbs flyklubb. Komiteen som hadde fått ansvaret for å arrangere markeringen ønsket å legge feiring til den nye kald krigs utstillingen i museet, selv om bygget ikke er helt ferdig. Komiteen fikk en krevende jobb, de skulle ikke bare arrangere en festmiddag, men også sørge for at de nødvendig fasiliteter slik som toaletter ble ferdigstilt i tide og at vi fikk en midlertidig brukstillatelse. Det klarte de med glans. Resultatet ble at jubileet ble behørig feiret i de rette omgivelsene.

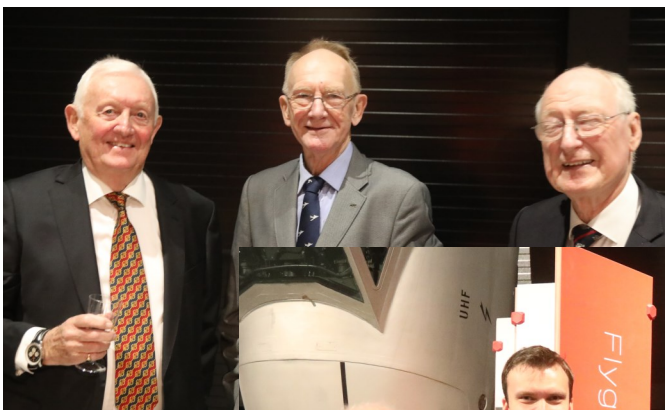
Det var påmeldt 64 deltagere, men det kom 68, noe som ga komiteen en ekstra belastning, som de klarte å takle, men litt ekstra ventetid for oss andre før det kom i gang.

Vi hadde taler fra styrene i begge foreningene, hilser fra Jærmuseet og Sola Flystasjon, og et interessant innlegg fra Roar Henriksen som er i gang med å digitalisere foreningens arkiv og der funnet en del interessante dokumenter fra museets første tid. Så hadde undertegnede laget en liten quiz som deltagerne kunne bryne seg på. Det viste seg dessverre at spørsmålene var i vanskeligste laget, det var ikke mange rette svar.

Alt i alt ble det en svært vellykket fest hvor vi kunne treffe andre medlemmer i avslappede omgivelser.

Bordene ferdig dekket og venter på gjestene

På denne og de neste sidene følger en del bilder fra festen

